

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

Knowledge and Understanding Involving to Functional Roles of the Basic Educational Institution Committees Under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 3

บัณฑิต อ้วนละมัย¹, วิเชียร ตันศิริกงกล²

Bandit Uanlamai¹, Vichien Thansirikongkon²

บทคัดย่อ

การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจำนวน 284 คน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา เก็บตัวอย่างโดยใช้แบบสอบถาม และวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ t-test ,F-test ผลการศึกษาพบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเป็นราย

¹ นิสิตปริญญาโท, สาขาวิชานโยบายสาธารณะ วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

² อาจารย์, วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

¹ M.Ed. Candidate in Public Administration, College of Politics and Governance, Mahasarakham University

² Lecturer, College of Politics and Governance, Mahasarakham University

ข้อทุกข้ออยู่ในระดับมาก คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีเพศ อายุ ขนาดโรงเรียนและประเภทผู้แทนต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 ($p > .05$) ส่วนคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ : ความรู้ความเข้าใจ, บทบาทหน้าที่, คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

Abstract

This study of Knowledge and Understanding Involving to Functional Roles of the Basic Educational Institution Committees Under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 3, aimed to examine and compare knowledge and understanding, Involving to Functional Roles of the Basic Educational Institution Committees Under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 3, by examining from the sample of 284 Basic educational institution committee members, obtained using the quota random sampling technique. Data were collected by the use of a questionnaire ; and the collected data were analyzed by mean and standard deviation ; and t-test, F-test were employed for testing hypotheses. The results of the study were as follows : The basic educational institution committees under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 3 had knowledge and understanding of functional roles of the basic educational institution committee as a whole and in each

of all the items at a high level. The basic educational institution committee members under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 3 with different genders, ages, working at schools and types representatives did not have different knowledge and understandings of the functional roles of the basic educational institution committee ($p>.05$). But The basic educational institution committee members under the Office of Kalasin Educational Service Area Zone 3 with different levels of education had different knowledge and understandings of the functional roles of the basic educational institution committee ($p<.05$).

Keywords : Knowledge and Understanding, Functional Roles, The basic educational institution committee members

บทนำ

สถานศึกษาเป็นหน่วยงานหลักในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามความมุ่งหมายของการปฏิรูปการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในกฎว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ และกฎหมายที่เกี่ยวข้อง1 จึงกำหนดให้มีคณะกรรมการซึ่งเป็นองค์คณะบุคคลที่ทำงานร่วมกับสถานศึกษา เพื่อให้สถานศึกษามีความเข้มแข็ง สามารถบริหารจัดการศึกษาได้อย่างมีประสิทธิภาพคือ คณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน ซึ่งบุคคลที่ได้รับการคัดเลือกเข้าร่วมเป็นคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความสำคัญต่อการ

จัดการศึกษา ควรมีรูปแบบ และมีความรู้ความเข้าใจ วิธีการทำงานที่ประสานสอดคล้องกันโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาการศึกษาให้บรรลุผล

ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะศึกษาและเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ในการพัฒนาบทบาทหน้าที่และเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อไป

วิธีการศึกษา

การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้แบบสอบถาม ประชากรที่ศึกษาคือ ผู้แทนคณะกรรมการ สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษาภาพสินธุ์ เขต 3 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 968 คน จาก 242 โรงเรียน การคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างใช้สูตร Taro Yamane ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 394 คน การสุ่มกลุ่มตัวอย่างใช้การสุ่มแบบโควตา (Quota Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบ แบบสอบถามเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) ประกอบด้วย เพศ อายุ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และขนาดโรงเรียน

ตอนที่ 2 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษา ขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพสินธุ์ เขต 3 เป็นคำถามแบบตรวจสอบ รายการ (Checklist) แบ่งออกเป็น 2 ระดับ คือ ใช่ และไม่ใช่

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบ สมมติฐานโดยใช้ t -test , F -test

ในการแปลผลคะแนนมีเกณฑ์การ แปลความหมายดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 10-12 หมายถึง มี ระดับความรู้มาก

คะแนนเฉลี่ย 5-9

หมายถึง มีระดับความรู้ปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 0-4

หมายถึง มีระดับความรู้น้อย

ขอบเขตการศึกษา

1. ระยะเวลาในการเก็บรวบรวม ข้อมูล ระหว่างเดือนมิถุนายน 2550 ถึงเดือน กันยายน 2550 รวมระยะเวลา 3 เดือน

2. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง และขนาด โรงเรียน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้น พื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ภาพสินธุ์ เขต 3

2.2 ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถาน ศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาภาพสินธุ์ เขต 3

ผลการศึกษา

ข้อมูลทั่วไป

พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 50.40) อายุ 30-39 ปี (ร้อยละ 46.10) รองลงมา คือ อายุ 40-49 ปี (ร้อยละ 22.50) มีการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 35.90) รองลงมา คือ ระดับต่ำกว่าปริญญาตรี (ร้อยละ 34.20) เป็นผู้แทนครู ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ทรงคุณวุฒิ และผู้บริหารสถานศึกษาอย่างละเท่าๆ กัน และอยู่ในโรงเรียนขนาดเล็ก (ร้อยละ 53.50) รองลงมา คือ โรงเรียนขนาดใหญ่มาก (ร้อยละ 46.50)

ผลการศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยรวมและเป็นรายชื่อทุกข้ออยู่ในระดับมาก โดยมีข้อที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด 3 อันดับ ได้แก่ วัตถุประสงค์การบริหารงานทั่วไป เพื่อบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 12.00$) วัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคล เพื่อให้บริการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวกของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย ($\bar{X} = 12.00$) และวัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษา สามารถบริหารจัดการการเงิน การคลังได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 11.87$)

ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	n=284 S.D.	ระดับ ความรู้
1. การบริหารงานวิชาการ มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารให้สถานศึกษา มากที่สุด โดยกระทรวงกำหนดหลักสูตรแกนกลาง และสถานศึกษา จัดทำหลักสูตรได้เอง	11.70 0	1.86	มาก

ตาราง 1 (ต่อ)

ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน	$\bar{X}$	n=284 S.D.	ระดับ ความรู้
2. วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงาน ด้านวิชาการได้โดยอิสระ คล่องตัว รวดเร็ว	11.11 1	3.14	มาก
3. วัตถุประสงค์การบริหารงานวิชาการ เพื่อให้สถานศึกษา สามารถบริหารจัดการการเงินการคลังได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพ	11.87	1.22	มาก
4. การบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้	10.85 7	3.52	มาก
5. วัตถุประสงค์การบริหารงานงบประมาณ เพื่อให้สถานศึกษาบริหารงาน งบประมาณมีความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้	11.32 5	2.77	มาก
6. วัตถุประสงค์การบริหารงานงบประมาณ เพื่อให้สถานศึกษาพัฒนา หลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้	11.83 2	1.41	มาก
7. การบริหารงานบุคคล มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาบริหารงานบุคคล ให้เกิดความคล่องตัว อิสระ ภายใต้กฎหมาย ระเบียบ เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	11.28 3	2.85	มาก
8. วัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคล เพื่อให้การดำเนินการด้านงาน บริหารบุคคลถูกต้อง รวดเร็วเป็นไปตามหลักธรรมาภิบาล	11.07 8	3.36	มาก
9. วัตถุประสงค์การบริหารงานบุคคล เพื่อให้บริการสนับสนุน ส่งเสริม ประสานงานและอำนวยความสะดวกของสถานศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย	12.00 7	.00	มาก
10. การบริหารงานทั่วไป มุ่งจัดระบบบริหารองค์กร ให้บริการงานอื่นๆ ให้บรรลุผลตามมาตรฐาน คุณภาพและเป้าหมายที่กำหนดไว้	11.61 1	2.10	มาก
11. วัตถุประสงค์การบริหารงานทั่วไป เพื่อประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารและผลงานของสถานศึกษาต่อสาธารณชน	11.11 1	3.14	มาก
12. วัตถุประสงค์การบริหารงานทั่วไป เพื่อบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ	12.00 0	.00	มาก

ผลการเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3

พบว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีเพศ และขนาดโรงเรียนต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีเพศและขนาดโรงเรียนต่างกัน

ตัวแปร	n=284		t	p-value
	$\bar{X}$	S.D.		
เพศ				
ชาย	11.60	.78	11.36	1.24
หญิง	1.983	.054		
ขนาดโรงเรียน				
ขนาดเล็ก	11.51	1.08	.530	.596
ขนาดใหญ่	11.44	1.00		

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีอายุ และเป็นประเภทผู้แทนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานไม่แตกต่างกัน แต่คณะกรรมการ

สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยคณะกรรมการที่มีการ

ศึกษาในระดับสูงกว่าปริญญาตรี และระดับ
ปริญญาตรี มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
บทบาทหน้าที่สูงกว่าระดับต่ำกว่าปริญญาตรี
ดังแสดงในตาราง 3-4

**ตาราง 3 การเปรียบเทียบความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน
สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีอายุ ระดับการศึกษาเป็นประเภตผู้แทนต่างกัน**

ตัวแปร	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	P-value
อายุ	ระหว่างกลุ่ม	5.221	3	1.740	1.594	.191
	ภายในกลุ่ม	305.691	280	1.092		
	รวม	310.912	283			
ระดับการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	18.189	2	9.094	8.730	.000*
	ภายในกลุ่ม	292.723		281	1.042	
	รวม	310.912		283		
ประเภตผู้แทน	ระหว่างกลุ่ม	7.813	3	2.604	2.406	.068
	ภายในกลุ่ม	303.099	280	1.082		
	รวม	310.912	283			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

**ตาราง 4 การเปรียบเทียบความแตกต่างค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ของความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ
บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน**

ระดับการศึกษา	ต่ำกว่าปริญญาตรี		ปริญญาตรี	สูงกว่าปริญญาตรี
	$\bar{X}$	11.117	11.539	11.742
ต่ำกว่าปริญญาตรี	11.117	-	.020*	.000*
ปริญญาตรี	11.539	-	-	.375

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

การศึกษาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 ได้ผลสรุปดังนี้

1. ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาแล้วพบว่าด้านวัตถุประสงค์การบริหารงานทั่วไปเพื่อบริหารงานพัสดุของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความรู้ความเข้าใจถึงปัญหาในการบริหารและจัดการงานพัสดุ และครุภัณฑ์ของโรงเรียน ซึ่งเป็นสาเหตุจากการขาดแคลนงบประมาณจากทางส่วนกลาง เพื่อใช้สำหรับปรับปรุงและพัฒนา งานดังกล่าวเพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิริวัตร บุญประสพ² ได้ศึกษาการปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนชุมชนบ้านสวาย สังกัดสำนักงานการประถม

ศึกษาจังหวัดสุรินทร์ พบว่า คณะกรรมการโรงเรียนให้ความรู้ ความสำคัญเป็นอย่างมากในการปฏิบัติหน้าที่ในด้านการให้คำปรึกษาเสนอแนะแนวทาง แสวงหา และให้สนับสนุนด้านการเงิน วัสดุอุปกรณ์ต่างๆ เพื่อการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียน ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ การบริหารงานงบประมาณ มุ่งเน้นความเป็นอิสระในการบริหารจัดการ มีความคล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาฬสินธุ์ เขต 3 มีความรู้ความเข้าใจในการบริหารจัดการงบประมาณน้อย รวมถึงสภาพการตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารด้วย อาจเป็นเพราะว่า ในส่วนของการบริหารงบประมาณนั้นเป็นเรื่องของผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษา จึงไม่สามารถเข้าไปปรับทราบข้อมูลในส่วนดังกล่าวได้

2. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีเพศต่างกันมีความรู้ความเข้าใจไม่แตกต่างกัน อาจเป็นเพราะว่า ความรู้ความเข้าใจการปฏิบัติงาน ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่มีข้อจำกัดในด้านเพศ มีแรงจูงใจเท่าเทียมกันไม่ว่าจะหญิงหรือชาย ซึ่งสามารถที่จะแสดงออกได้ทั้งอารมณ์

ความรู้สึก เจตคติ และพฤติกรรมที่เกิดขึ้นมาจากสามัญสำนึกภายในจิตใจ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตต์ญญู เทียมปฐม3 ที่ได้ทำการศึกษาเรื่องความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยราชภัฏวชิรราช พบว่า เพศ อายุ สถานภาพสมรส และระดับการศึกษา ไม่มีความสัมพันธ์กับความพอใจในการปฏิบัติงาน

3. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีอายุต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า การที่จะได้ดำรงตำแหน่งคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น ไม่มีข้อจำกัดด้านอายุ เว้นเสียแต่ควรมีการคัดเลือกคณะกรรมการสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อให้เกิดความเชื่อถือในตัวของคณะกรรมการ จากคณะครูและนักเรียนของสถานศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญเกิด ครุเจริญ4 ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น พบว่า ความเหมาะสมของหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมากทุกหน้าที่

4. คณะกรรมการสถานศึกษา

ขั้นพื้นฐาน ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า ระดับการศึกษาของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ส่งผลต่อการรับรู้ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานในด้านต่างๆ ของโรงเรียน จึงทำให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่มีระดับการศึกษาสูง มีความรู้ความเข้าใจและความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพและปัญหาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุรพล อินทรประเสริฐ5 ได้ศึกษาการปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี ผลการศึกษาพบว่า กรรมการที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ มีผลต่อการปฏิบัติงานต่างกัน

5. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่เป็นประเภทผู้แทนต่างกัน มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่ทุกประเภท นั้นมีความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง แต่มีความคิดเห็นในการปฏิบัติงานไม่เหมือนกัน อาจจะเป็นเพราะว่า การได้เข้าไปมีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อพัฒนาโรงเรียน มีความแตกต่างกัน เพราะ

ภาระหน้าที่งานประจำของแต่ละบุคคลนั้นมีความแตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประเสริฐ คาคสนิท6 ได้ศึกษาบทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงของคณะกรรมการโรงเรียนในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาจังหวัดชัยภูมิ พบว่า ในทางปฏิบัติคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาได้แสดงบทบาทของคนในระดับปานกลาง โดยเฉพาะการร่วมกำหนดนโยบายและแผนพัฒนาโรงเรียนมีบทบาทค่อนข้างน้อย จึงทำให้บทบาทที่คาดหวังกับการปฏิบัติงานจริงของคณะกรรมการโรงเรียนตามความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามจึงแตกต่างกัน

6. คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่มีขนาดโรงเรียนต่างกันมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ไม่แตกต่างกัน แสดงให้เห็นว่า บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของแต่ละโรงเรียน มีลักษณะการปฏิบัติเหมือนกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ระพีพัฒน์ศิริจันทร์ 7 ได้ศึกษาปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีปัญหาอยู่ในระดับปาน

กลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่ามีปัญหาอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อเปรียบเทียบกับตามสถานภาพพบว่าไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ควรให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3 มีส่วนร่วมในคำแนะนำแนวทางและมีส่วนร่วมในการบริหาร ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไปของสถานศึกษา ด้านให้ความเห็นชอบในการจัดทำสาระหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของท้องถิ่น ด้านให้ความเห็นชอบแผนปฏิบัติการประจำปีของสถานศึกษา

2. เน้นให้คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานทุกคน เกิดความตระหนักในความรับผิดชอบ เสียสละเวลาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมในการบริหารจัดการต่างๆ ของโรงเรียนให้มากขึ้น

3. ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับแนวทางในการเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการ บทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน

กิตติกรรมประกาศ

ในการทำการวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลง
ไปด้วยดีจากความกรุณาและความช่วยเหลือ
อย่างดียิ่งจาก ดร.พิศาล มุกตราชมี กรรมการ
ควบคุมวิทยานิพนธ์ รองศาสตราจารย์
ดร.ไพฑูรย์ สุขศรีงาม ประธานกรรมการ

สอบวิทยานิพนธ์ และผู้ช่วยศาสตราจารย์
ดร.อดิสร เนาวนนท์ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
คุณพัฒนศักดิ์ จันทร์สมุด ที่ให้คำปรึกษาใน
การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์
สำเร็จรูปในครั้งนี้ จึงขอกราบขอบพระคุณ
เป็นอย่างสูงยิ่ง

เอกสารอ้างอิง

- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2548). **คู่มือการปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน**. โรงพิมพ์การศาสนา. กรุงเทพฯ
- ศิริวัตร บุญประสพ (2541). **การปฏิบัติหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาโรงเรียนประถมศึกษา : ศึกษากรณีโรงเรียนชุมชนบ้านสวาย สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดสุรินทร์**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาสารคาม
- รัตต์บุญ เทียนปทุม (2537). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของข้าราชการมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช**. ภาคนิพนธ์พัฒนบริหารศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์ กรุงเทพฯ
- บุญเกิด ควรเจริญ (2544). **การปฏิบัติงานของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานตามความคิดเห็นของข้าราชการครูในอำเภอกระนวน จังหวัดขอนแก่น**. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น
- สุรพล อินทรประเสริฐ (2542). **การปฏิบัติงานของคณะกรรมการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานการประถมศึกษาอำเภอหนองวัวซอ จังหวัดอุดรธานี**. การศึกษาค้นคว้าอิสระรัฐปาศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาสารคาม มหาสารคาม

ประเสริฐ คาคสนิท (2542). **การศึกษาที่คาดหวังกับการปฏิบัติจริงของคณะกรรมการโรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดชัยภูมิ.**

วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น ขอนแก่น

ระพีพัฒน์ ศิริจันทร์ (2545). **ปัญหาการปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ของคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานต่อการมีส่วนร่วมในการบริหารโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน การประถมศึกษาอำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น.**

วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม มหาสารคาม